

LỪA ĐẢO ĐẦU TƯ

**NHỮNG ĐIỀU CẢNH GIÁC.
HÀNH ĐỘNG NGAY!**

Những nạn nhân của lừa đảo đầu tư có điểm gì chung?

Họ nghĩ cơ hội đầu tư là hợp pháp và không thấy những dấu hiệu cảnh giác.

Tập sách nhỏ này nêu ra những cảnh giác (red flag) về lừa đảo và cho biết các bước hành động để quý vị bảo vệ chính mình.

THẾ NÀO LÀ ĐẦU TƯ HỢP PHÁP?

Điểm chung của đầu tư hợp pháp là các tổ chức phát hành và người bán chúng hoạt động theo các quy định của luật chứng khoán. SEC và các tiểu bang có nhiều quy định về đầu tư để bảo vệ người đầu tư, bao gồm đòi hỏi các hãng phát hành phải ghi danh và những người bán chúng phải ghi danh để được cấp phép. Các tổ chức phát hành đầu tư phải cung cấp đủ thông tin cho quý vị lấy quyết định khôn ngoan xem có đầu tư hay không.

Lừa đảo đầu tư phổ biến ra sao? Theo FTC, những người đầu tư báo cáo đã thiệt hại hơn \$3.8 tỷ do lừa đảo vào năm 2022.

Trong một số hoàn cảnh, đầu tư có thể đủ điều kiện được miễn ghi danh. Nhớ kiểm tra xem có được miễn trừ bằng cách sử dụng cơ sở dữ liệu EDGAR của SEC hoặc hỏi người điều quản chứng khoán tiểu bang của quý vị.

HÀNH ĐỘNG: KIỂM TRA GHI DANH

1. Bảo đảm tổ chức phát hành đã được ghi danh với SEC hoặc người điều quản tiểu bang của quý vị.
2. Bảo đảm nhân viên bán hàng đã được ghi danh và cấp phép trên BrokerCheck.org.
3. Nếu chưa ghi danh đầu tư thì cần xác nhận đầu tư được miễn trừ.

CÁC LOẠI ĐẦU TƯ HỢP PHÁP

CHỨNG KHOÁN GIAO DỊCH CÔNG KHAI

Đầu tư giao dịch công khai truyền thống bao gồm cổ phiếu, trái phiếu, quỹ hỗ tương, quỹ giao dịch trao đổi, quyền chọn và hợp đồng tương lai.

Với tư cách là một người đầu tư, quý vị nên lưu ý nếu thị trường đầu tư nói chung đang mất giá trị, như đôi khi xảy ra, thì phần lớn đầu tư vào những thị trường này cũng sẽ mất giá trị. Mặc dù có phiếu của các hãng giao dịch công khai có thể giảm giá trị nhưng những loại đầu tư này có ưu điểm là có thanh khoản cao. Điều này nghĩa là quý vị thường có thể bán đầu tư của mình khi cần.

MIỄN GHI DANH

Một số tài sản đầu tư có thể được bán theo cách hợp pháp trong các giao dịch riêng tư và không cần phải ghi danh với SEC.

Những đầu tư này thường được bán để huy động vốn cho một dự án kinh doanh. Ví dụ bao gồm một số đầu tư thay thế, quỹ cổ phần tư nhân, cổ phần trong các hãng mới thành lập, hãng hợp danh hữu hạn và bất động sản. Nói chung, những loại đầu tư này có thanh khoản kém, nghĩa là quý vị không thể bán đầu tư mình nắm giữ theo cách dễ dàng, nếu có. Những loại đầu tư này có thể làm quý vị gặp rủi ro lớn hơn so với đầu tư truyền thống và có thể quý vị phải có một số tài sản ròng hoặc lợi tức hàng năm để đầu tư.

Trước khi đầu tư vào chứng khoán không được giao dịch công khai, quý vị phải điều tra hãng phát hành và người bán, hiểu rõ biên bản chào bán đầu tư, biết rõ tiền của quý vị có thể bị giữ trong một thời gian rất dài và có thể bị mất số vốn đầu tư.

SÁCH LƯỢC PHỨC TẠP

Đừng đầu tư vì quý vị sợ bỏ lỡ cơ hội đầu tư mới nhất, ngay cả khi sản phẩm được một đại lý môi giới đã ghi danh và rất được truyền thông chú ý bán ra. Ví dụ, nếu quý vị không hiểu cách hoạt động của IRA tự định hướng, quyền chọn nhị phân (binary options) và quỹ ETF có đòn bẩy tài chính thì không nên đá động đến chúng.

CÁC LOẠI ĐẦU TƯ LỪA ĐẢO

Các chào bán lừa đảo thường liên quan đến các loại hứa hẹn và đảm bảo như lừa đảo trước đó, mặc dù thông tin chi tiết về sản phẩm đầu tư hoặc dự án kinh doanh thay đổi để theo kịp các tiêu đề tin tức và sự kiện hiện thời.

Chào bán đầu tư có thể là lừa đảo vì nhiều lý do, bao gồm:

- Trình bày sai về hoạt động kinh doanh, người chủ sở hữu, và những rủi ro của việc này

LƯU Ý NHỮNG CẢNH GIÁC VỀ LỪA ĐẢO ĐẦU TƯ NÀY

Nhận ra những dấu hiệu cảnh giác về lừa đảo đầu tư là điều cần thiết để bảo vệ quý vị khỏi bị mắc bẫy đầu tư lừa đảo. Bất cứ cảnh giác nào trong

TRƯỞNG MỤC RIÊNG CHO ĐẦU TƯ CÓ RỦI RO CAO

Nếu thực sự muốn thử sức với một số đầu tư rất biến động, có rủi ro cao, quý vị chỉ nên sử dụng một số tiền giới hạn mà quý vị có thể bị mất. Quý vị có thể mở một trương mục riêng cho đầu tư không được quy định như tiền điện tử, loại đầu tư quý vị có thể mất toàn bộ tiền đầu tư. Nếu quý vị muốn mở một trương mục nhỏ riêng thì đừng dấu điều này với người hôn phối hay cố vấn tài chính của quý vị. Đến lúc khai thuế, quý vị sẽ phải báo cáo lợi tức từ tất cả trương mục của mình.

- Sử dụng quỹ đầu tư sai mục đích cho chi phí cá nhân, không phải chi phí doanh thương phù hợp
- Không có các hãng nào, chỉ dùng tiền từ người đầu tư sau để trả cho người đầu tư trước
- Tuyên bố giả mạo rằng hãng sở hữu các bằng sáng chế có giá trị và các sản phẩm độc quyền

những cảnh giác này đều cho biết có điều gì đó không ổn. Nếu có nhiều dấu hiệu cảnh giác thì đó là tín hiệu quý vị không nên tiếp tục đầu tư.

Hứa Hẹn về Tỷ Suất Lợi Nhuận Cao

Lời hứa về tỷ suất lợi nhuận cao hơn mức trung bình nhưng không có rủi ro là một lời hứa không thể thành sự thật. Quý vị nên nghi ngờ ngay bất kỳ ai—hoặc bất kỳ quảng cáo nào—đưa ra hứa hẹn này.

Tuyên Bố về Lợi Nhuận Nhất Quán trong Nhiều Năm

Quý vị nên cẩn thận nếu có một hãng báo cáo tiền đầu tư mang lại lợi nhuận như nhau trong nhiều năm, ngay cả khi lợi nhuận được báo cáo có vẻ hợp lý và không quá cao. Một trong những vụ lừa đảo tài chính lớn nhất trong lịch sử do Bernie Madoff thực hiện, đã báo cáo lợi nhuận dương hàng năm, ngay cả trong thời kỳ thị trường chứng khoán xuống thấp và suy thoái kinh tế.

! Áp Lực Hành Động Ngay
Nếu quý vị bị đòi hỏi phải hành động nhanh chóng để tận dụng cơ hội đầu tư hay đầu tư này chỉ dành cho quý vị thì đây có thể là dấu hiệu lừa đảo. Nếu quý vị bị áp lực này khi gọi điện thoại, nhận điện thư hoặc trên mạng xã hội, thì hãy ngưng tương tác.

! Đòi Hỏi Phải Im Lặng hoặc Giữ Kín
Nếu có yêu cầu hoặc cảnh giác giữ kín cơ hội đầu tư, thì đây là dấu hiệu của lừa đảo. Khi tuyên bố thông tin không thể cho quý vị biết vì là đầu tư độc quyền thì là điều đáng ngờ. Đáng ngờ hơn nữa nếu quý vị không được cho liên lạc với luật sư hay cơ quan tiểu bang hoặc liên bang và được giải thích nếu quý vị làm vậy thì sẽ không còn cơ hội.

! Thiếu Thông Tin Liên Lạc
Hãy cảnh giác với những người bán hàng từ chối cho đầy đủ thông tin liên lạc của họ và hãng sở. Tuyên bố rằng hãng không có văn phòng trên thực tế hoặc mọi người đều làm việc tại nhà hay nên gửi ngân phiếu và thư đến hộp thư P.O. đều là dấu hiệu lừa đảo.

! Sai Sót và Mâu Thuẫn khi Cung Cấp Tài Liệu
Cung cấp tài liệu có các tựa đề khác nhau: Hợp đồng đầu tư; Hối phiếu nhận nợ. Biên bản ghi nhớ phát hành riêng lẻ; Thỏa thuận đầu tư; và tài liệu khác? Bất kể tiêu đề là gì, nếu tài liệu có lỗi chính tả hay ngữ pháp kém, thì hãy cẩn thận. Không thống nhất cũng là dấu hiệu của lừa đảo. Thí dụ: Tựa đề thì là “Công ty ABC, LLC” nhưng sau này trong tài liệu thì lại là “ABC Co” hoặc “Công ty ABC”.

! Tuyên Bố Miễn Trừ
Nếu người xúc tiến đầu tư cho biết hãng được miễn các đòi hỏi ghi danh, đòi hỏi nộp hồ sơ của chánh phủ hay bất kỳ đòi hỏi cấp phép hay theo luật định nào khác thì nhớ điều tra việc này.

! Từng Có Vấn Đề Trước Đây
Nếu tổ chức phát hành hoặc người bán có tiểu sử bị phá sản, kiện tụng, thế chấp, thực thi công lực và kết án của thì đây là dấu hiệu xấu. Nếu quý vị tìm hiểu và biết được người sở hữu, người quản lý hoặc người bán hàng của hãng đều có quá khứ khó khăn thì hãy thận trọng khi đầu tư.

! Lời Chứng Thực
Một hãng dựa vào lời chứng thực của cá nhân tuyên bố đã kiếm lời đáng kể mà chẳng cần làm gì nhiều thì đây là dấu hiệu cảnh giác lớn. Hãy cảnh giác với những lời chứng thực quý vị thấy trong video hay nghe tại các hội nghị và buổi họp nơi giới thiệu đầu tư.

TỶ SUẤT LỢI NHUẬN

Tỷ suất lợi nhuận trung bình hàng năm của thị trường chứng khoán Mỹ trong 20 năm, kết thúc vào tháng 6 năm 2023, là 9.752% được đo lường bằng chỉ số S&P 500 của cổ phiếu các hãng lớn. Trong 30 năm, kết thúc vào tháng 12 năm 2022, tỷ lệ này là 9.64%. Đây là những tiêu chuẩn tốt để đo lường lợi nhuận kỳ vọng.

! Yêu Cầu Thêm Tiền
Một vụ lừa đảo có thể bắt đầu bằng một yêu cầu đầu tư nhỏ. Rồi người đầu tư nhận thư hay thông tin cập nhật về đầu tư với yêu cầu cấp thêm vốn, cho biết tiền đầu tư đang hoạt động tốt đến mức đã đến lúc phải đầu tư nhiều hơn hoặc hãng đang bị khó khăn tài chánh và cần thêm tiền để tiếp tục hoạt động. Đừng đầu tư thêm tiền hơn vào một khoản đầu tư đang không tốt.

NGOÀI CẢNH GIÁC: HÀNH ĐỘNG VÀ ĐIỀU TRA

Trước khi cân nhắc thực hiện bất kỳ đầu tư nào, quý vị nên tìm câu trả lời cho năm câu hỏi này.

1. Người xúc tiến đầu tư có ghi danh không?

Quý vị có thể kiểm tra thông tin ghi danh cũng như lịch sử nghề nghiệp của người môi giới và người bán hàng, bao gồm cả các vấn đề của họ, tại BrokerCheck.org.

Nếu quý vị không thấy hồ sơ ở bất kỳ nơi nào trong số này hoặc nếu hồ sơ cho thấy trước kia họ có hành động xấu, thì đừng bỏ qua nguy cơ lừa đảo.

2. Hãng chào bán chứng khoán đó đã ghi danh với SEC hay đã nộp đơn xin miễn trừ chưa?

Xác nhận với SEC hoặc cơ quan điều quản chứng khoán tiểu bang của quý vị, xem hãng đã nộp tất cả hồ sơ miễn trừ cần thiết và trên thực tế đã được miễn ghi danh chưa. Quý vị có thể tìm các hãng đã ghi danh trên cơ sở dữ liệu EDGAR của SEC và tìm trên trực tuyến.

3. Có tài liệu chào bán mô tả đầu tư không?

Hầu hết các tổ chức phát hành chứng khoán phải cung cấp thông tin chào bán hoặc bản ghi nhớ phát hành riêng lẻ (private placement memorandum, hay PPM) giải thích thông tin chi tiết quan trọng về đợt chào bán.

Các tài liệu chào bán phải mô tả hoạt động doanh thương của hãng, tên và kinh nghiệm của các đối tác và người điều hành, rủi ro doanh thương và các tiền nợ khả dĩ.

4. Chào hàng của người bán hàng có khác với những gì trong tài liệu không?

Quý vị muốn đặc biệt chú ý đến cách tài liệu chào bán hoặc mô tả PPM giải thích rõ ràng các rủi ro, mức phí và mức thanh khoản của đầu tư.

Nếu người bán hàng hạ thấp bất kỳ quan tâm nào của quý vị hoặc nói rằng thông tin chi tiết trong tài liệu là do “luật sư đòi hỏi chúng tôi điền vào”, thì đây là tín hiệu cho thấy có vấn đề nghiêm trọng.

5. Quý vị có bản sao tất cả các giấy tờ không?

Khi mở trương mục đầu tư, quý vị sẽ được bản sao của tất cả các giấy tờ đã điền thông tin. Quý vị cũng phải được cho xem các báo cáo đầu tư thường kỳ, cho biết số tiền quý vị đã đầu tư và giá trị hiện tại của trương mục của quý vị.

Báo cáo này cũng phải cho thấy số tiền hoa hồng, phí bán hàng và các phí khác. Khi quý vị duyệt xét các báo cáo, hãy tìm những điểm khác biệt, bao gồm các giao dịch trái phép hoặc thiếu tiền.

LOẠI VÀ THÍ DỤ LỪA ĐẢO ĐẦU TƯ

Lừa đảo đầu tư đôi khi đi theo những mô hình dễ nhận biết đã có từ lâu. Những loại khác không ngừng thay đổi, dựa trên các sản phẩm đầu tư mới và kỹ thuật đầu tư mới.

Một số loại lừa đảo cổ điển tiếp tục thu hút nạn nhân bao gồm:

Mưu Đồ Kỳ Phiếu (Promissory Note Schemes)

Nhiều vụ lừa đảo liên quan đến phát hành kỳ phiếu. Mặc dù kỳ phiếu hợp pháp trong nhiều giao dịch kinh doanh, hãy cảnh giác với đầu tư liên quan đến kỳ phiếu, đặc biệt là những hứa hẹn lợi nhuận cao, lãi suất cố định hay được bảo đảm. Đừng tin vào lời chào mời rằng quý vị có thể đem kỳ phiếu ra tòa để lấy lại tiền của mình. Nếu kẻ lừa đảo đã tiêu hết tiền đầu tư và phá sản, hoặc tệ hơn là biến mất, quý vị sẽ không thể lấy lại được tiền của mình.

Mưu Đồ Ponzi

Trong loại mô hình này, những kẻ lừa đảo dụ dỗ người đầu tư bằng cách hứa hẹn lợi nhuận đầu tư cao. Các nạn nhân có thể được báo cáo đầu tư định kỳ từ kẻ lừa đảo cho thấy giá trị trương mục của họ đang tăng lên ra sao. Họ cũng có thể rút tiền từ trương mục của mình. Nhưng tiền rút được từ những lần rút tiền này là từ số tiền đầu tư của những nạn nhân tiếp theo. Sau cùng thì mô hình sụp đổ.

Lừa Đảo theo Mối Quan Hệ (Affinity Fraud)

Loại lừa đảo này là khi kẻ lừa đảo sử dụng mối quan hệ với một nhóm người cụ thể, như câu lạc bộ xã hội, nhóm hỗ trợ, tổ chức từ thiện hoặc nhà thờ cúng, theo cách lợi dụng lòng tin để thuyết phục người đầu tư mua vào đầu tư lừa đảo. Thông thường, một phần chào hàng là đầu tư là một cơ hội đặc biệt chỉ dành cho người trong nhóm.

Mưu Đồ Trả Phí Trước (Advance Fee Schemes)

Những kẻ lừa đảo sử dụng loại lừa đảo này lừa nạn nhân chia tiền của họ bằng cách đòi hỏi trả tiền trước khi họ có thể nhận cổ phiếu hay đầu tư khác mà họ định mua. Tiền phí này, có thể được coi là tiền hoa hồng hay tiền đặt cọc, không bao giờ được trả lại và quý vị không bao giờ nhận sản phẩm đầu tư.

Hội Thảo kèm Bữa Trưa hay Bữa Tối Miễn Phí

Mặc dù nhiều hội thảo tài chính có bữa ăn miễn phí do các hãng hợp pháp tổ chức, một số hội thảo được tổ chức bởi cá nhân không có giấy phép phù hợp và muốn dụ dỗ quý vị đầu tư bằng cách cho bữa ăn miễn phí. Người bán hàng có thể cho xem thông tin xác thực hay chứng nhận để cho thấy họ hợp pháp. Hãy xác nhận họ có ghi danh trên BrokerCheck.org và luôn thấy

thoải mái khi thường thức bữa ăn cũng như không có áp lực phải gặp riêng họ trong tương lai.

Một số loại lừa đảo đầu tư nổi lên gần đây bao gồm:

Mạng Lưới Giả Mạo

Bằng cách sử dụng các mạng lưới giả mạo, người bán hàng không trung thực có thể thao túng lợi nhuận để làm người đầu tư không nghi ngờ và thấy có vẻ họ đang nhanh chóng được lợi nhuận cao. Người đầu tư được khuyến khích gửi thêm tiền khi tin rằng họ đang kiếm tiền tốt. Trong một số hoàn cảnh, người đầu tư còn được khuyến khích rút số tiền nhỏ để tạo ấn tượng về thanh khoản. Cuối cùng, sau khi đã rút tĩa đủ tiền lời, thủ phạm đóng mạng lưới.

Thay Đổi Nền Tảng

Tiếp xúc với người đầu tư tiềm năng qua mạng xã hội, kẻ lừa đảo nói đến cơ hội đầu tư, rồi đưa quý vị đến một nền tảng hoặc sàn giao dịch đầu tư giả mạo. Đôi khi, chào bán qua một nền tảng hợp pháp nhưng có chỉ dẫn trả tiền bằng cách sử dụng một mạng lưới lừa đảo khác.

Lời Chứng và Xác Nhận

Các chào bán đầu tư chủ yếu dựa vào lời chứng thực từ những người nổi tiếng hoặc có ảnh hưởng quan trọng, có thể trả tiền cho những xác nhận này hoặc có thể cho lợi tức đầu tư cho những cá nhân này. Vào thời điểm người đầu tư bình thường đầu tư, hãng có thể không có lời.

Khai Thác Thanh Khoản (Liquidity Mining)

Trong loại lừa đảo tiền điện tử này, người đầu tư được hứa hẹn mức phần trăm lợi nhuận từ giao dịch tiền điện tử nếu họ đóng góp một số tài sản tiền

điện tử hiện tại của mình vào một ứng dụng cung cấp thanh khoản cho các giao dịch trong tương lai. Kẻ lừa đảo liên lạc với nạn nhân bằng nhiều nguồn trực tuyến khác nhau, bao gồm cả ứng dụng hẹn hò và giữ liên lạc trong một thời gian để tạo dựng lòng tin. Rồi khi tài sản của nạn nhân đã được chuyển đi, kẻ lừa đảo sẽ chuyển những tài sản này vào ví kỹ thuật số của chúng rồi biến mất.

Đầu Tư Thay Thế (Alternative Investments)

Đầu tư thay thế cho đầu tư truyền thống, như cổ phiếu, phù hợp với một số người đầu tư có thể chịu được rủi ro và mất một số tiền đầu tư. Tuy nhiên, một số đầu tư thay thế là lừa đảo vì không có sản phẩm hoặc người bán khai man giá trị của sản phẩm. Hãy cẩn thận với đầu tư vào các tài sản như bất động sản, cho thuê thiết bị, nghĩa vụ tiền vay, tác phẩm nghệ thuật và vật có giá trị cũng như NFT, quý vị phải hiểu cách những đầu tư này hoạt động. Quý vị cũng nên kiểm tra xem tài sản này còn tồn tại và được định giá chính xác hay không, mặc dù có thể khó thực hiện điều này.

Kiểm Tra Ghi Danh của Cá Nhân:
BrokerCheck.org
Kiểm Tra Ghi Danh và Hồ Sơ của Hãng:
SEC.gov

Nhận ra các cảnh giác và âm mưu nêu trong tập sách này để bảo vệ quý vị khỏi trở thành nạn nhân của lừa đảo đầu tư. Luôn điều tra trước khi đầu tư và liên lạc với người điều quản chứng khoán tiểu bang nếu quý vị nghĩ mình bị chào hàng hoặc bán một đầu tư lừa đảo.

Washington Department of Financial Institutions

P.O. Box 41200
Olympia, WA 98504-1200
877-746-4334
dfi@dfi.wa.gov

Copyright© 2023 Lightbulb Press. Giữ tất cả bản quyền.
www.lightbulbpress.com

Lừa Đảo Đầu Tư được tài trợ bởi Quỹ Tín Thắc Bảo Vệ Người Đầu Tư.